

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Hogy kell élnünk aratásig.

Igy tél utolján, tavasz kezdetén, még békeidőben is meglehetősen nehéz gondot szokott okozni ez a minden évben visszakérülő töprengő kérdés: Hogy leszünk ki ujig?

Mennyivel aggodalomkeltőbb ez a felsőhajtás most, mikor a megszokott, rendes szükös állapotokon felül még a háborús időkkel mindenha együttjáró inséges napok réme is ijesztget bennünket.

Pedig hát nem kell megijednünk. Ahogyan kiteleltünk eddig — bátran kimondhatjuk minden nyomoruság nélkül: — azonképpen, merjük állítani, hogy Isten segítségével, ha nem is zsíros nagy jólétben, de éhség, kopálás nélkül kibíratjuk aratásig, ha magunk is úgy akarjuk, ha mindenki akarja, ha minden itthonmaradt ember a nap minden óráján ehhez a szigorú paranshoz igazodik: Ezt az országot, ennek az országnak a népét sem időjárásnak, sem semmiféle ellenségnek kiéheztetnie nem szabad! Ebben az országban nem veszhet éhen senki. Ebben az országban meg kell hogy legyen mindenkinek a maga mindennapi kenyere. Nem sok, csak éppen amennyi szükösen elég. Minden étkezéshez egy-egy karéjka.

Ahogy hadbavonult véreinknek csak egy jelszavuk van: „Győznünk kell!” — és Hindenburg, e minden idők legnagyobb hadvezére, bizvást állítja, hogy győzünk is, mert nekünk jobb az idegrendszerünk mint az ellenségeinkké: ugyanugy az itthonmaradt dolgozó népnek pedig szintén arra legyen gondja, hogy a megélhetés tépelődéseitől senki, se maga se más, el ne veszítse a fejét. Mindenki akarjon enni s akarja, hogy a szomszédja is éljen. Tehát csak akarat kell. Nagyon erős akarat. Segitse mindenki egy a más, hogy mindenkinek meglegyen a mindennapi kenyere. Hogyan kell ezt akarni?

Erre is Hindenburg vezér acélidegzetű nemzeteitől vehetünk példát.

A németek törvénnyel, hatósági és társadalmi intézkedésekkel rákényszerítik önmagukat a szigorú takarékoságra, beosztják a készleteket úgy, hogy akinek merőben üres is a kamarája, Németországban még az sem fog éhezni. Lesz mindenkinek kenyere. Bizony nem fehér, de lesz.

Bejárta a német sajtót mostanában egy csudálatos szép írásmű, mely valószínűségi himnusza, tizparancsolata és kiskátéja ennek a zordon, katonás kiáltásnak: Muszáj kenyérnek lenni! Kivonatossan így szól emez írás: Németország (mondhatjuk Magyar-

ország is) egy egész ellenséges világgal áll szemben, amely meg akarja őt semmisíteni. Diadalmas dicső seregeinket nem tudja leteperni. Hát, mint egy ostromlott várat, ki akar bennünket éheztetni. Ez sem fog neki sikerülni.

Miért nem? Azért, mert elég kenyérmag van az országban, hogy aratásig kibírja a lakosság. Csak nem szabad prédálni, pazarolni.

Ne étesseitek marháitokat a kenyérnek gyümölesével.

Takarékoskodjatok a kenyérrel, hogy ellenségeink kaján reménye szégyenné váljon.

Legyetek tisztelettel a mindennapi kenyér iránt. Akkor mindig lesz belőle nektek, akármeddig tart is a háború. Erre neveljétek gyermekeiteket.

Ne vessetek meg egy darab kenyeret sem azért, mert már nem friss. Ne szeljétek egy karéjjal se többet a kenyérből, mint amennyit éppen enni akartok.

Gondoljatok mindig katonáinkra, akik sokszor az őrhelyen, vagy a lövészárokokban boldogok volnának, ha tarisznyájukban volna a ti elpredált kenyérdarabkátok.

Egyék mindenki hadikenyeret, éppen úgy táplál és éppen úgy jól lehet vele lakni, mint a másikkal.

A krumplit mindig hámozatlanul héjában főzzétek. Ezzel sokat spóroltok. Az előzőleg nyersen hámozott krumpliból sok enni való rész elpocsékolódik.

Ne dobjátok szemétre az ételhulladékokat. Gyűjtsétek össze, jó lesz takarmánynak. Ha magatoknak nincs lábasjóságotok: adjátok a takarmányanyagot annak, akinek van.

Ezek a legprózaibb dologról, itt-ott szinte költői lendülettel megírt gyakorlati tanácsok, kell, hogy Magyarország népeinek is minden rétegében elterjedjenek s e komoly nagy időkben mindenkinek szinte vérebe oltódjanak.

Ezekhez az érbevesni és minden iskolában megtanítani való szavakhoz, mi, a mi speciális viszonyainkhoz képest még a következő jóindulatu tanácsokat függesztjük:

Szoktassa mindenki magát és családját a kukoricaliszt használatához. Ebből is lehet izletes ételt főzni. Csak tudni kell a módját. Gazdasszonyaink tanulják el egymástól a készítés titkait.

Lélekbe írott törvény legyen, hogy gabonát a forgalomtól elvonni: hazarúlás!

Jó, ha egyes tehetősebb vagy előrelátóbb családok még kellő időben zsákra raktároztak el lisztet éléskamráikban. Ámde akiknek ilyen liszt-tartalékaik vannak, ne kövessék el azt a kapzsiságot és lelkiismeretlen-

séget, hogy bár odahaza van elegendő lisztkészletük, mégis a boltokban vásárolnak.

Ezzel, hogy nem az otthon való lisztet használják, csökkentik a forgalomban lévő mennyiséget s valósággal kivesszik a szegényebb nép szájából a a kenyeret, akik kizárólag csakis a boltokban való vásárlásra vannak utalva.

Ne csak az imádság tartson tehát fenn minket, hogy add meg Uram a mindennapi kenyérünket, hanem erős akarattal magunk is arra törekedjünk, hogy mindenkinek meglegyen a mindennapi kenyere,

Ilyenképpen minden tömegéhség nélkül meg fogunk élni aratásig.

Községi gyűlés.

Tapolcza nagyközség képviselőtestülete folyó hó 21-én tartott gyűlésén a tárgysorozat előtt községbíró jelenti, hogy a Kossuth Lajos-utcabeli csatornázás érdekeltsege kijelentette, hogy a költségekhez hozzá nem járulnak, jelenti továbbá, hogy az Ihasz Klára-féle ház építésével Bangó Józsefet bízták meg; a jelentéseket a képviselőtestület tudomásul veszi.

Rouse Miksa fogorvos kérelmére a község kötelékébe leendő felvételét ez idő szerint kilátásba nem helyezi. — Tudomásul veszi Glazer Sándor lemondását a számvizsgáló-bizottsági tagságról. Pressing Gábor téglaházi bérlőnek méltányosságából a folyó évi bérösszegeből 100 koronát elenged.

Tudomásul veszi a folyó évi költségvetés megyei jóváhagyását, melyben a megállapítás szerint a községi pótlék a folyó évben az összes egyenes állami adókra 48 $\frac{1}{10}$ % s földadón kívül egyéb adókra 19 $\frac{1}{10}$ % szerint lesz kivetve.

Előadja adójegyző, hogy Tapolczán az összes lakórészek és helyiségeknek egyharmadánál több van bérbeadva s így a pénzügyigazgatóság a községet a házosztályadó harmadik fokozatába sorozta. Tekintve, hogy a mai állapot szerint a lakórészeknek bizonyára nincs egyharmada bérbeadva, mert a hadbavonulás folytán sok lakás üresen áll, s minthogy az új fokozatba leendő beosztás a község lakóira ebben a nehéz időkben újabb terhet ró, — határozottat, miszerint a hivatkozott végzés ellen felebbezés adandó be.

A rendőröknek és tűzoltóknak kérvényére, havi öt korona drágasági pótlékot utalványoz a háború tartamára.

Tótik Imre ispánházi bérlőnek megengedi, hogy saját költségén a volt kocsislakásból a vásártér felé egy ajtót készíttethessen.

Repriz.

„Pesti levelek” cím alatt irogatott *Fodor György* tárcákat lapunk régebbi évfolyamaiban. A tehetséges tapolczai fiú az orosz csatamezőn fejezte be fiatal életét. A néhány írása közül elevenítjük föl most az egyiket, hogy szellemnek elevenségével ismét közöttünk legyen. Im így szól ő:

Olyan az utca, mint az amerikai nemzeti park: ott a föld löveli ki ezer lyukon át forró lélegzetét, gejzirek gőze alakjában, itt a kémények pöfkelnek sűrű szénfüstöt, megragadó homályba borítva a sürgő-forgó várost. S az utcákon is élő pára-szökőkutak szaladgálnak: hideg van, már látszik a lehellet.

Ha szobámban ülök, csak a tél prózáiból részével foglalkozom; legfeljebb az amerikai őserdők és porosz köszénbányák fekete kincshalmazai jelennek meg ösztönzött fantáziám előtt. De ha lemegyek az utcára, a hidegnek valami megmagyarázhatatlan varázsa engem is megragad. Nem látom a betegesen halvány arcokat, nehezen vonzólt testreszereket, egészséges, piros-pozsgás mindenki, még a sánta is gyorsan kopog mankójával. Nem látom az utca ruhánélküljeit: a szegény is sok rongyot vesz magára.

Mindenki siet, csak én megyek a szokottnál is lassabban. Lepten-nyomon visszafordulok: meg kell néznom a járó-kelőket. Nem annyira a férfiakat, mint a nőket. Mert hiszen a téli divat a férfiakon nem sok neznivalót hagy, nekik nincs egyéni izlésük, ők a londoni szabók hatalma alatt állnak. Lord-kabát, lakcipő és cilindert teszi valamennyit egyformává. Hanem azok a nők!... Felvonul egy egész állatvilág, melynek préme érdemes arra, hogy a női testhez simuljon.

A nő egyénisége a téli divatban érvényesülhet legjobban. A nyári öltözéke egyszerűségével hat. Itt inkább a testi szépség dominál, arányos testreszerek, ruganyos járás, verőfényes mosoly, elefántcsont fogak keretében: legbiztosabb hatáserei a nyári szépségeknek. Nem is a tavasz, lány fuvalmak, meg holmi holdas eszéken elszavalt, versekbe szedett szerelmi banatok gyújtják lángra a szíveket, hanem a mélyen kivágott nyak, a rövid ujjú kis blúz, no meg a többi.

A téli szépségek sokkal komplikáltabbak. Mielőtt észrevenne az ember igazi mibenlétüket, először egy prémraktárat kell lehámozni róluk. Azután az ügyes nő úgy állítja össze toilettjét, hogy mindennek, ami rajta van, együtt legyen meg a hatása, minden egyesüljön, megkülönböztethetetlenül összeolvadjon — szépsége emelésére. Nem jól van összeállítva az a toilett, melyről delutánokon úgy beszélnek! volt rajta egy jeges medve, hermelin farokkal, kőcsag tollakkal — és így tovább a legapróbb részletig. Az ügyes öltözék leírása úgy kezdődik: ... nem is tudom mi volt rajta, de valami elragadó volt, s én olyan buta vagyok, részletesen nem emlékszem semmire.

Az ilyen toilett olyan titok, amit lehetőleg mindenkinek megmutatnak, de a melyiknek kulcsa mindig a viselőjénél van. Az ő egyénisége, alakja, modora, hajviselete, fejtartása, mosolya, egyszóval sikkje, képezi nyitját.

A ruhának óriási hatása van az emberekre. Kivétel nélkül mindenkire, ne is tiltakozzék ez ellen senki. Feltétlenül kedvezőbb fogadtatásban részesült az elegáns divatöltöny, mint a toldott földött, uraktól levett holmi. A férfiaknál még nem annyira, de a nőknél egyenesen döntő jelentőségű a divat. Egy férfi az öregapja ruháiban nem lenne oly feltűnő, mint egy nő a három éves ünneplőjében. A paraszt egész jól fest pantallóban, míg a felesége nevétség tárgya kalaposan. Legkomolyabb embereket kísérelhet csufolódo gyerekhad, a ma már szokatlan vatermörder miatt. Egy finom rokokó öltözékű nőt pedig egyenesen a rendőrség megfigyelő osztályában helyezzenek el.

Ünnepelt szónokok máskor komolyan hallgatott irázisait hahota fogadja egy rosszul begombolt mellény miatt. Viszont jelentéktelen emberek ünnepélyesek fekete Ferenc-Jóskájukban.

De mit is mesélek én itt Önöknek a ruha szerepéről? Önök jobban tisztába vannak vele, ugy-e hölgyeim? Hiszen nyílt verseny folyik ma már Önök között. Egyszer, hogy kinek van magasabb kalapja, máskor, ki szélesebb, tollasabb, egyszerűbb, összetettebb, elállóbb, de mindenkéül kié drágább.

S mindez a ferjekért történik, állítólag nekik öltöznek. Ha egy tigris hordoznak maguk köré csavarva, azt a férjük kedveli, olyan a természete. Ha a szibériai barány festett selyme lóg rajtuk: azt a férjem szereti, olyan a természete. „Drága, borzasztó drága, de hát a férjem azt akarja.” Ugy tüntetik fel a dolgot, mintha a férjek versenyznének, kinek drágább a felesége, s azok szegények nem veszik észre, hogy e versenyben ők a lovagoltak. Annyira öltöznek, annyi prémet összehordanak, hogy utoljára a férjekre is kerül egy-egy — számár-bőr. Na ja, — mert olyan a természetük.

Azért én nem haragszom ám a divatra.
Sőt.

De meg aztán a férjre is csak háramlik valami a dicsőségből. Mindenki ismeri. Nem marad válasz nélkül a kérdés: ki ez a kopottas alak? ... Ez az a izé, annak a szép asszonynak a férje! ...

Mindig csak visszaesem ebbe a csufolódo hangba, pedig Isten látja a lelkeim, mikor egy-egy téli szépség elsuhan mellettem, mintha én is érezném a préme melegét ...

KÖZSÉGHAZABÓL.

237—1915. szám.

Hirdetmény.

Hadsegélyezés céljaira a jövedelmi adónak ideiglenes és részleges életbeléptetéséről szóló 1914. évi LVI. t.-c. 1. §-ában foglalt rendelkezések alapján mindenki, akinek összjövedelme az 1914. évben 20.000 koronát meghaladta, ezen őt, illetve a vele közös háztartásban lévőket megillető összjövedelméről származzék az akár a magyar szent korona országainak területéről, akár a külföldről, **1915. február 28-ig bezárólag** vallomást adni tartozik.

A vallomást az előirt vallomási ívek a községi előjárásnál kell benyújtani.

Az ügyben kiszolgáltatandó vallomási ív a félnek hivatalból kézbesítve nem lesz, hanem azt az adóköteles a községi előjárásnál maga vagy megbízottja veszi át.

Az 1909. évi X. t.-c. 9. §-a szerint adóköteles jövedelemnek tekintendő az adókötelezettnek bármely forrásból eredő bevétele, amelyhez a saját lakásának haszonértéke is hozzászámítandó. Ennek a nyers bevételnek, a **törvény szerint megengedett levonások** után fennmaradó része alkotja az adóköteles tiszta jövedelmét.

Aki a vallomását az előirt határidőben be nem adja, a kivétel szerint megállapított adónak 1 %-át, ha pedig felhívás dacára sem adja be, úgy további 4 %-át fizeti pótlék fejében.

Megjegyeztetik, hogy a községi előjárás 1915. évi február hó 15-én tartott gyűlésén megállapította, hogy **Tapolczán legkevesebb husz (20) olyan természetes személy van**, akinek összjövedelme az 1914. évben a 20.000 koronát meghaladta.

Tapolcza, 1915. február 25.

Németh Jenő
nagyközségi jegyző.

Győry János
bíró.

HIREK.

Tapolcza XXI-hez.

Tisztelt uram ön azt mondja,
Fonjuk a kosarat,
De mi lesz, ha kérő hiján
A kosár megmarad?

Megvesznek most minden felet
Eleg magas árban,
Mégsem hiszek kötést ebben
A kis üzletágban.

Honleányok vagyunk, az áll,
De csak terminusra
S férjhez menni minden idősb
Lánynak igaz jussa.

Ha kívánja, hogy ne menjünk
Gyáva férfiakhoz,
Reméljük, hogy ön nekünk majd
Csupa bátrakat hoz.

Meg valóban az a férfi,
Ki a mamát látja,
S vője akar mégis lenni,
Az nem lehet gyáva!

Lud Milla.

Kitüntetés. Ferencz Salvator főherceg, mint a monarchia Vörös-Keresz Egyleteinek védnök-helyettese Báthori József rendőrbiztosnak a Vörös Keresz II. osztályu díszjelvényét adományozta.

Népfőfelők szemléje. A tapolczai járásban a múlt hét három napján folyt le a népfőfelők szemléje igen szép eredménnyel. A szemlére kötelezetteknek mintegy 70 százaléka találatot alkalmassnak a hadviselésre, különösen a legifjabb korosztálybeliek között igen jól táplált erőteljes újoncok kerültek a bizottság elé. Hogy mennyire lelkesedik ifjúságunk és ohajtja részét a haza védelméből kivenni, érdekes bizonyítéka ama eset, amely itt a sorozó bizottság előtt lefolyt. Egyik községből egy ifju kivetelével mind alkalmassnak találatot. Ez az egy kérve-kerte a bizottságot, hogy őt ne vegyék be, hisz nem akar a falu szegénye lenni, ő is a muszka ellen ohajt menni. Kérését teljesítették. Ily lelkesedés mellett csak győznünk lehet!

Tapolczán március hó 3-án országos állatvásár lesz.

Kitüntetés tapolczai fiuk. A tapolczai fiúk is ott vannak a hősi harcokban, melyet az ellennel vívunk északon és délen. A veszteség lajstrom szomorú sok névvel tanuskodik, hogy ha kell, meg is tudnak halni a hazáért, mely mindnyájunknak oly drága. A kitüntetések pedig bizonyítják, hogy jó katonák is, s csak dicsőséget hoznak hazájuknak, szülőföldjüknek. A következők kitüntetéséről tudunk: *Dobossy Elek* a 86. gyalogezred hadnagya volt az első, aki 90 szerbet elfogott; a signum laudissal tüntették ki és főhadnaggyá léptették elő; *Fodor György* a 11. vadászszázalaj zászlósa miközben az oroszok ellen rohamra vezette szakaszát, hősi halált halt. Az elsőosztályu vitézségi éremmel tüntették ki halála után; *iff. Handlery Gusztáv* a 48. gyalogezred szakaszvezetője az ellenség legnagyobb puska-tüzeben fontos jelentést vitt a felsőbb parancsnokságnak az orosz tüzéség állásáról és így megmentette csapatát az ágyuk pusztító tüzétől, miért az elsőosztályu ezüst vitézségi érmet kapta; *Kerkápoly Mihály József Elemér* a 19. honvéd gyalogezred zászlósa, Kerkápoly István tapolczai bír. végrehajtó fia, az oroszok elleni harcban többször tanúságát adta bátorságának és nyugodt intézkedéseivel meghíusította nem egyszer az ellenség előretörését és hősiességével nem egyszer diadalra vezette szakaszát. Soron kívül hadnagy lett; *Perlaky Géza* a 48. gyalogezred szakaszvezetője hősie magatartásáért, mely egyizben lehetővé tette, hogy csapata nagyobb számú oroszot elfogjon, az elsőosztályu vitézségi érmet kapta.

Elhalasztották a márciusi bevonulást.

A honvédelmi miniszter körrendeletet adott ki, mely szerint azok, akik 1878—1882. évig terjedő időben születtek és az 1914. november 16.tól dec. 31-ig terjedő időben megtartott népfölkelési bemutató szemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, — amennyiben névszerint felmentve nincsenek — március 1. helyett március hó 15-én kötelesek az igazolványi lapjukon feltüntetett helyre bevonulni.

Magánlevelezésben nem szabad tábori levelezőlapot használni. Előfordultak esetek, hogy a közönség tábori levelezőlapokat nem a táborban levő egyének számára, de magánlevelezésre is felhasználja. Ennélfogva a postaigazgatóság figyelmezteti az illetőket, hogy ez tiltott cselekmény és az illetőket postafőnöki kihágás miatt 2 korona pénzbírságban elmarasztalják, amellet a levelezőlapokat sem továbbítják.

Nyilvános köszönet. — A Vörös-Kereszt Egyesület tapolcai fiókja részére adakozni szivesek voltak: Rónay Pál ur Zalahalápról 10 koronát és Domaniczky Sándor 5 koronát. A kegyes adományokat halás köszönettel nyugtázza az **Elnökség.**

Hordójelzői állásra pályázatot hirdet az alispán Tapolczára 1000 korona fizetéssel, 300 korona irodái s 400 korona napszámber átalánnyal.

Vetőburgonyát ad a földművelésügyi miniszter a gazdáknak, métermázsáját 8 koronáért. A közigazgatási hatóság a körjegyzőket hívta fel a vetőburgonya szükséglet összeírására, akik tehát e kedvezményt igénybe akarják venni, jelentkezzenek a községi, illetőleg körjegyzőségeknél.

Egy 48-as katona levele. Ifju Handlery Gusztáv, ki az északi harctéren küzd hazajárt és mostanában hősiességéért nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki, a minapában a következő levelet írta haza szüleinek: „Kedves jó Szüleim! Megint hozzájutottam tentához, másodszor a négy hónap alatt. Mert ténna itt csak a lengyel nemes házában talátható. De hol a nemes, hol a ház?”

Tollam is oly gyalázatos rosz, hogy szinte nevetem erőlködésemet, hogy miért is kell nekem éppen tollal írni? Persze a toll is a civilizált ember szerszáma és ily vadonban ha csak a civilizáció szelével is, a kis aceltollal, találkozik az ember, annak is örül. Gyermekes öröm fogja el az embert: ni-ni tollat ír; persze csakhamar fölébred az álmodozásból, ha föltekint a papírról és látja a majdnem megszokott ősemberi lakást és berendezést.

Jakás és berendezésről beszéltek? hol van? Több csak képzelődöm? De mégis igaz, mert mindenki mondja és irigyli az én lakásomat, mely jól le van ásva két méterre a föld alá, s fel is lehet bent állni, nem úgy lelküdvé bebujni, mint a máseba. Földből készült ágyam is van és szalmával — igaz már törekes — jól betakarva, no meg pad és egy pintes üveg is van benne. A pintes üvegben olvasztott hó leve, mert vizért messze kellene menni és a golyó legtöbbit így talál, tehát nem érdemes sokat mászkálni, elég akkor, ha muszáj.

Ma jó híreket hallottunk, sok oroszot fogtunk el. Itt, hol a 48. gyalogezred, a... jáger és a... meg a... gyalogezredek együtt állunk, itt rendben áll a szénánk, mert ez mind szinmagyar fiu, kik közül sokan ugyan meghaltak, de még nem verték meg őket.

Beszélgöttünk orosz foglyokkal, kiket mi (én is) fogtunk el, s ezek mondják: ha mindenütt ily vademberekkel állana az orosz hadsereg szemben, akkor már rég a pokolba volnának. És ezt el is hiszem, mert nekünk nem igen kell fogoly. Közel engedjük őket és azután halomralójuk a nációját. Nem kár egyért sem, *hisz ez revanche a 48-ért a 48. ezredtől.* Mások többet.

Elmaradtak a választói vizsgák. Zala vármegyei törvényhatóságához leirat érkezett a vallás- és közoktatásügyi minisztertől, melyben arról értesíti a közigazgatási bizottságot, hogy az idén a választói jogosultsághoz szükséges írás-olvasás vizsgák elmaradnak. Az intézkedés megokolásképpen

azt mondja a leirat, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy a törvény értelmében a most első ízben készülő névjegyzékek érvényesek nemcsak a jelen év hátralevő részére, hanem a következő évre is, a folyó évben tehát az új összeírás, illetve a névjegyzéki igazítás egyáltalában nem fogatosítottatik, miért is az írás-olvasás vizsgák ez évben merőben szükségtelenek.

Zabot cserél korpáért a katonai hatóság, aki tehát zabot akar felajánlani, az forduljon a katonai parancsnokságokhoz Sopronba, Pozsonyba, Győrbe vagy Komáromba.

A tapolczai járás népesedési viszonyai a múlt év utolsó negyedében a következőleg alakult. A születések száma 242 volt, ezzel szemben elhalt 136 egyén, — a szaporulat 106 egyén.

A „Balatonfüredi Hírlap” sajtópere. Még a múlt év folyamán történt, hogy Petrichowszky Károly és Muszka Péter nemespécseyi lakosok „Honfoglalás” c. ünnepélyt rendeztek, melyre az egész környék lakosságát meghívták. Laptársunk az ünnepély címét, de különösen annak jellegét és tendenciáját tette erős hangú, de jogos kritika tárgyává. A cikket Petrichowszky Károly és Muszka Péter magukra nézve sértőnek találták és kétrendbeli, sajtó útján elkövetett becsületesítés vétsége miatt eljárást indítottak Faragó Adolf, a Balatonfüredi Hírlap felelős szerkesztője ellen. F. hó 16-án tartotta meg a veszprémi kir. törvényszék esküdtbírósa ez ügyben a főtárgyalást. Főmagánvádlók képviselőjében dr. Rupert Jenő veszprémi ügyvéd jelent meg, vádlottat pedig dr. Szántó Béla balatonfüredi ügyvéd védte. Hosszas tárgyalás és dr. Szántó Béla igen tartalmas és hathatós védelme után a bíróság Faragót az ellene emelt vád és következményei alól teljesen felmentette. Az ítélet jogerős.

Hogyan kell a hadikenyert sütni? A gazdaszonyaink legnagyobb gondja ma, hogy miképpen lehet fele tengerilisztes sütőlisztből jó kenyert sütni. Mert arra kell ugyan törekednünk, hogy jó beosztással az új termésgé fussa a lisztkészlet, de azért a háziasszony dolga, hogy a hadikenyér is izletes legyen. A kukoricaliszttel való sütést a mi asszonyaink nem igen szokták meg s ha a házi bosszúságtól szabadulni akarnak, jól lesz, ha megtanulják a hadikenyér sütésmódját. Mert a kukorica- és buzalisztból készült kenyér nagyon egészséges, jóízű és élvezetes kenyér akkor, ha el tudják készíteni. — Ennél a kenyérnél a fontos az, hogy a tésztát nem szabad egészen megkelni hagyni és legfeljebb öt százalék burgonyát lehet keverni a liszt közé. Az ötven százalék kukorica és ötven százalék buzhalisztból készült kenyert egyébként így kell készíteni: A kovászkezdítéshez valamivel kevesebb élesztőt kell venni, mint a buzhakenyérnél és ügyelni kell arra, hogy az a víz, amelyben az élesztőt feloldjuk, ne legyen se meleg, se langyos, hanem hűvös legyen. Ha a kovász készen van, nem szabad engedni, hogy az túl keljen, rendes kelés után kell megdagasztani és dagasztás után fél óráig pihenjen a tészta. Ha a fél óra elmúlt, ki kell szaggatni a tésztát, de — és ez a legfontosabb! — kiszakítás után nem szabad azt teljesen kelni hagyni, hanem félig megkelve kell elvinni a sütőedbe. Ha így készítik háziasszonyaink a tengeriliszttel kevert kenyert, akkor az nagyon izletes lesz. Egyébként nem fog ártani, ha a buza- és árpalisztból készült kenyér készítése módját is megtanuljuk. Az árpakenyér nagyon jó, csak az árpának nagy hatóereje van és ha az ebből a keverékből készült tésztát meleg helyen készítik el és meleg helyen hagyják megkelni, akkor az erjedni kezd és nem lesz jó ízű. Erre tehát ügyelni kell és vigyázni kell arra is, hogy a megdagasztott tészta csak rövid ideig álljon.

Gazdák figyelmébe. A M. Kir. Növényélet- és Körtani Állomás az alábbiak közlésére kért fel: Avval a kéréssel fordulunk Önhöz, sziveskedjék minden rendelkezésére álló eszközzel felvilágosítani a lóherét (vörös here, *Trifolium pratense*) termesztő gazdákat arról, hogy sajtó érdekükben cselekedzenek, ha az idén elvetésre kerülő lóheremagot az elvetés előtt 1 százalékos rézgálicoldatban jól meg-

mossák. E művelet legegyszerűbben úgy végezhető, hogy zsákvászonnal bélelt fűzfakosárba öntik a lóheremagot s e kosarat 1 százalékos rézgálicoldat (kékgálic, kékkő) tartalmazó kádban merítik meg s a folyadék alatt a magot két kézzel dörzsölve alaposan megmossák. A dörzsölve mosás azért szükséges, hogy valamennyi mag, ugyszintén a mag közt esetleg jelenlévő szártörmelékek is érintkezzenek az oldattal. Az így megcsavázott mag vékony rétegben kiterítve megszáritandó s megszáritás után elvethető. — E kérésünk megokolására szives tudomására hozzuk, hogy az elmúlt (1914) év nyarán egy új lóherebetegség az ország több vidékén komoly károkat tett a lóherevetésekben. E betegség neve a fekélykór; okozója a Gloeosporium caulivorum Kirch. penész; terjesztője a vetőmag. A fent vázolt csavázás védelmet nyújt az ellen, hogy a betegség a vetőmaggal elhurcoltassék. — Az idén sokszoros érdek fűződik ahhoz, hogy minden talpalatnyi bevetett terület meghozza azt a termést, amit tőle várni lehet. A lóheretermés biztosításának egyik alapfeltételét a vetőmag most vázolt csavázása képezi. Számítunk a tekintetes Cím hazafiságára, amikor arra kérjük, hogy erről a gazdaközönséget minél szélesebb körben felvilágosítani sziveskedjék.

Hamis százkoronások. Az utóbbi időben, különösen Bécsben, igen sok hamis százkoronás került forgalomba. Mivel az osztrák és magyar bank semmiféle hamisításért felelőséget nem vállal, a kár azt éri, aki az ilyen hamis bankot elfogadja. A hamisítást arról lehet megismerni, hogy a magyar oldalon fenn a bal sarokban a bárki szó így van nyomva: barki. A magyar oldalon a betűk keskenyebbek és szélesebb fehér sáv veszi őket körül, mint az igazi bankon, továbbá a női fej alatt a 100-as szám és a diszítés, amelynek közepén a szám van, nem oly finom és kidolgozott, mint a jó százkoronáson.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület múlt évi szőlőműtrágyázási kísérleteinek eredménye. Miként az előző években, úgy az 1914. év folyamán is az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az ország jellegzetesebb bortermő vidékein folytatta a szőlőműtrágyázási kísérleteket. A Köztelek hasábjain részletes ismertetés tárgyát képezték ezek a kísérletek, f. évi január 15-én pedig az OMGE. növénytermelési szakosztálya is beszámolt a kísérletek eredményeiről. Sajnos, egyrészt a tavalyi év elemi csapásai, másrészt pedig a háborús állapotok, amelyeknek következtében a kísérletezők túlnyomó része kénytelen volt jóval már a születés előtt bevonulni, megakadályozták az eredmények összegyűjtését. Mindamellett e hezagossá vált kísérletek sorából is kiemelhető Epstein Ödön sümegi- és Horbort János Pécs-cserkúti szőlőgazdaságának tavalyi műtrágyázási kísérlete. Utóbbi helyen hivatalosan megállapított, hogy a k. holdanként 340 kg. szuperfoszfáttal és 150 kg. nitrogéntrágyával javított szőlőterületeken k. holdanként már a trágyázás első évében 500 lt.-el volt több a musttermés, s 200 K.-val nagyobb a haszon mint a trágyázatlanon, holott a műtrágyák termésközlő hatása a másik évben rendszerint nagyobb mint az első évben. E mellett a must cukortartalma is nagyobb volt. Minthogy a szőlőgazdák most, a tavaszi szőlőmunkálatok küszöbén sem késtek még el az olyan eredményesnek ígérkező műtrágyázástól, az OMGE. kísérleteinek példái mindenesetre követést érdemelnek. Maga az OMGE. is, egy az előzőnél jobb termőév és a bekövetkezendő békésebb idők reményében, eddigi áldozatkészségével és ellenőrző szakértő közgeinek kiküldésével a jövőben is folytatni kívánja a megkezdett közhasznú szőlőműtrágyázási kísérleteket.

A hallopások büntetése. Az Országos Halászati Egyesület felterjesztésének elintézésé képpen a földművelésügyi miniszter rendeletet küldött a törvényhatóságok első tisztviselőihez, mely szerint a zárt vizekben elkövetett büntetendő cselekményekre az 1888. évi XIX. törvényben megállapított büntetendő határozatok nem alkalmazhatók, hanem büntetési uton torlandók meg ezek az esetek. Az

1908. évi XXXVI. t.-c. rendelkezése értelmében abban az esetben, ha a jogtalanul el tulajdonított halak értéke 10 koronánál nem több, a cselekmény tulajdonelleni kihágás. Ha pedig a lopott halak értéke 10 koronánál nagyobb, de a 200 koronát felül nem haladja, a cselekmény lopás vétsége, ha pedig 200 koronánál nagyobb, a lopás büntettnek számít, amelyet a kir. bíróságok bírálhatnak el. Ehhez képest a földművelésügyi miniszter utasította az alispánokat, hogy figyelmeztessék az elsőfokú rendőri büntetőbírókat, hogy felmerülő esetben hatáskörüket szállítsák le és az iratokat, ha lopás büntettnének jelenségei mutatkoznak, az illetékes kir. ügyészhez, ha pedig lopás vétségének vagy tulajdonelleni kihágásnak jelenségei mutatkoznak, az illetékes kir. járásbíróhoz haladéktalanul tegyék át s erről a feleket értesítsék. Ha pedig téli haltartókban vagyis raktáron tartott halak eltulajdonításáról van szó és haláskört összeütközés merül fel, az iratok a hatásköri bírósághoz terjesztendők fel.

Hirdetmény.

Én, Takács Jenő, tapolczai királyi közjegyző, ezennel közhírré teszem, miszerint Westermayer Ferdinánd himbergi (Alsó-Ausztria) 15. szám alatti lakos által Berger Manó tapolczai borkereskedőtől hektoliterenként 58 korona egységáron megvett

30 hektoliter fehér bort

és hektoliterenként 88 korona egységáron megvett

7 hektoliter fehér bort

a kereskedelmi törvény 347. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelőleg fentnevezett eladó fél megkeresésére nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek eladom.

A vételár készpénzben fizetendő le kezemhez a legtöbbet ígérő által az árverés befejeztével. Vevő tartozik a bort 8 nap alatt elszállítani.

Az árverés alá kerülő bor Tapolczán, Berger Manó pincéjében fekszik s az eladást 1915. évi március hó 8-án délelőtt 10 órakor eszközölöm.

Tapolcza, 1915. február 19.

Takács Jenő
kir. közjegyző.

58. szám. 1915.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tapolczai kir. járásbírósnak 1915. P. K. II. 151-3. számú végzése által Krausz Emil kaposi lakosnak a Mútrágya-Értékesítő Szövetkezet ellen előzetes árverési ügyében és Tapolczán a dr. Fischer Gyula-féle ház raktárában elhelyezett egy waggon mútrágya (szuperfoszfát)-ból álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetve, ennek a helyszínén vagyis Tapolczán, a fenti raktárban leendő eszközölésére 1915. évi március hó 2. napjának délelőtt 9 órája határidőül kintüzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Tapolczán, 1915. február 21. napján.

Kerkápoly, bir. végrehajtó.

Kiadó lakások.

A Szent-László-utcai házamban 3 szobás lakás, az adóhivatali házamban 2 szobás a hozzátartozó mellék-helyiségekkel együtt

április elsejére

:: kiadó. ::

Bővebbet Pruska Ferenc.

Az új Berson

OSZTRÁK-MAGYAR VÖRÖSKÖNYV

DIPLOMÁCIAI AKTÁK A HÁBORU ELŐZMÉNYEINEK TÖRTÉNETÉHEZ

ÁRA 1 KORONA

KAPHATÓ:

LÖWY B. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN
TAPOLCZÁN

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főter.
Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, elsőrendű sertészsir-háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és híg felvágottak. ::

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, berlini és szafaládé. ::

Legolesőbb napi árak!

A VILÁGHÁBORU KÉPES KRÓNIKÁJA

Előfizetési ára: negyedévre 3 K.
Példányonként 24 fillér.

Kapható:

LÖWY B. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN,
Tapolczán.

Mindennemű

nádszék és kerti butorfonást
elvéllal

WOLFF NÁNDOR kosárfonó
Tapolcza, Kereszt-utca 8.

Tisztelettel értesitem a tisztelt közönséget,
hogy a LEGDIVATOSABB BUTOROKBÓL
TAPOLCZÁN, a Bazár-féle házban

BUTOR- ÉS KÁRPITOS-

ÜZLETET nyitottam. Szives megkeresést kér
BRAUN EMIL butorkereskedő és kárpitos
TAPOLCZA.

TA

Előfizetési ár: Egész
negyedévre 2

Nyugalom

Olyan győzelm
mazuri tavaknál F
vinában a mi se
orosz seregen, mé
eldöntötték volna
a mai háborunak
szete van, mert ne
a népek vivják a
néhány százezer fő
veresége még nem
hanem csak kellen
legyőzöttre, ami uj
tesz lehetetlenné, h
és kétségbeesett er

Amikor még a
vasuton, hanem
bonyolítottak le;
csatákban egy he
ütköztek meg a
még az emberek
vitták a harcokat;
folyama alatt alig
hanem ki-ki a mozg
hívott seregével vi
akkor még néhány
minden akadályt
utjából. Ma ellenb
folyton-folyvást ta
ségnek katonasorb
zése, kiképzése és
pótlására a harctér
az lesz győztes a
egy csatában gy
szívéig nyitja meg
egy csatának meg
még meg nem nyi
tes az lesz, akinek
az emberanyaga, h
ki otthoni segít
fogy el a municiój
polgárai abba a le
hogy napi szükség
fedezni, a hadsereg
val, élelemmel és h
látni. Nem egy-eg
itt összeroppanni,
nemzetnek, hogy a
kal szemben a küzd
belátva, földadja a
legyőzetését, kérje

Német szövetség
nagy harctér két sz
fényes győzelmünk
minket még ma se
hogy a háboru gyor
hessük. Az orosz
középvonalon, a
hevesen támad, ho
kat, a két szárnyon
a harcot s akként
mintha ki sem kap
hitesse velünk, hog
akármilyen fényes
is egyes seregein.